

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 14.

V Ljubljani, dné 19. julija 1900.

Leto XIII

Katoliški Slovenci!

Minilo bo skoro osem let, odkar se je v Ljubljani sešel prvi slovenski katoliški shod. Komu na slovenski zemlji ni znano, kako važen, kako potreben, kako koristen je bil ta shod? V nejasnost tedanjih razmer je posvetil z lučjo neminljivih katoliških načel, boječim je vžgal pogum, neodločnim je pokazal pravo pot, in katoličane je združil s trdno vezjo.

Veselo je vsklilo novo življenje pod vplivom prvega slovenskega katoliškega shoda. Požrtvovalni domoljubi so se z vnetim srcem posvetili delu katoliške omike. Vzveteli so novi družabni organizmi v duševni in gmotni prospah našega ljudstva.

Pa nove nevarnosti kličejo k novemu delu. Koliko se je izpremenilo od prvega slov. katol. shoda! Nevarnosti, ki smo jih prej slutili, stoje sedaj pred nami odkrito, jasno, izzivajoče nas na ponovljeno delo.

Liberalstvo je stopilo iz megle nejasnosti in se je razvilo v radikalno protiversko stranko, ki v boju zoper cerkev ne išče več nobene krinke, ampak se druži očitno z vsemi, ki izpodkopujejo krščanstvo. Nasproti si stojita samo še katoliška cerkev in očitno brezverstvo. Kar je vmes, ne more ostati brez barve, stopiti mora na desno ali na levo.

Ali ni protikatoliško gibanje privedlo do uničujočega boja med narodi, v katerem mora močnejši pokončati slabejšega, do boja, v katerem naš narod slovenski mora propasti, ako se ne požive večna načela pravičnosti, katerih poklicana varihinja je katoliška cerkev?

Ali ni liberalizem med stanovci vnel onega brezobzirnega, neusmiljenega bojevanja za obstanek, v katerem je brez brambe gospodarsko slabejši, onega boja, v katerem mora shirati slovensko narodno gospodarstvo, ako se ob zadnji uri ne zatečemo k načelom krščanske pravičnosti in jim v javnosti pomoremo do zmage?

Za to tako naporno kot zaslužno delovanje pa je treba združiti vse dobro misleče Slovence, utrditi naše bojne vrste, treba je oživiti med nami složnega duha celokupnosti, kateri je vedno priklil iz katoliških idej, kadarkoli so prodrle v javnosti.

Človeštvo ob koncu XIX. stoletja, ki je tako bogato najrazličnejših iznajdb in izumov, ne more se veseliti svojega napredka, ako mu je razum otrovan z verskim dvomom, ako mu je srce omrzelo do najvišjih blagrov, ako propadajo celi slojevi, ako v javnosti večni zakoni pravice in ljubezni nimajo veljave. Veliki, bogati, nadarjeni narodi, stoječi na vrhuncu materijalne kulture, so propadli, ko so zabredli v oni tok brez-

verskega mišljenja, v katerega tira nas protikatoliška agitacija.

Neovirano gospodstvo materialnih sil, svobodno nasilje nenravnih načel, očitno zaničevanje katoliških nauk — ti so vzroki, ki ovirajo naš napredek. Zato pa ljudstva povzdigujejo svoje poglede k luči resnice in pravice, ki jim sije iz neminljivih božanstvenih nauk katoliške vere.

Katoliški Slovenci! V velikem, važnem času živimo. Zasijala je doba, ki hoče iz razvalin sezidati novo stavbo krščanske omike.

Katoliška zavest se vzbuja, krepí in raste, in srečnejši narodi, nego smo mi, vidijo v njej poroštvo boljše bodočnosti.

Tudi mi, katoliški Slovenci, ne smemo zaostati. Ona vera, ki jo je Odrešenik sveta prinesel na svet, ima zdravilo tudi za naše rane, ima moč, ki bo utrdila tudi našo slabost.

Ob meji dveh stoletij, izučeni po bridkih izkušnjah, v slutnji prihodnjih viharjev, kličemo Vas torej, katoliški slovenski bratje, na

drugi slovenski katoliški shod,

kateri bo zboroval v Ljubljani drugi teden meseca kimovca tega leta. Natančnejša doočila se v kratkem objavijo.

Osrednji pripravljalni odb. je skoro dovršil svoja dela. Sklepi, ki se bodo predložili katoliškemu shodu v potrjenje, obsegajo obširen lep program za složno skupno delovanje vseh slovenskih stanov. Razposlali se bodo naslednje dni v presojo krajevnim pripravljalnim odborom po vseh delih slovenske domovine.

Učenjak in duhovnik, kmet in delavec, trgovec in obrtnik bodo na tem shodu videli, kako se dá skupno in vspešno v lepi slogi delovati za ljudstvo v duhu katoliških načel.

Ob tej slovesni priliki torej, ko se bo ves slovenski narod poklonil in posvetil Zveličarju sveta, ob tem kulturno važnem trenutku, ko si bomo sestavili navodila za delovanje in bojevanje dvajsetega stoletja, na ta odločilni dan prihite v belo Ljubljano zastopniki vseh

slovenskih stanov in krajev, da združeni pod vodstvom svojih škofov, zjedinjeni po načelih in po težnjah, zborujemo Bogu v čast, narodu pa v prid in rast!

Zastava svetega križa naj mogočna vsplapola nad nami! Ime Zveličarjevo naj glasno zaôri po slovenski zemlji! Njegovo presveto Srce izlij nad naš narod duha milosti, pravice in ljubezni!

V Ljubljani, na praznik presvetega Srca Jezusovega l. 1900.

Za pripravljalni odbor:

Janez Flis,

generalni vikarij ljubljanske škofije.

Občni zbor katol. političnega društva.

Dné 5. julija se je vršil v veliki dvorani »Katoliškega doma« v Ljubljani občni zbor »Katoliškega političnega društva«. Predsednik dr. Šusteršič je v svojem uvodnem govoru pojasnil politični položaj. Vsestransko odobravanje je pričalo, da je izražal v tem znamenitem govoru mnenje zborovalcev. Naj posnamemo nekaj točk iz znamenitega govora. — Dr. Šusteršič je dejal, da mu je treba v prvi vrsti zabeležiti žalosten dogodek. V Lescah se je slišal nedavno prvokrat na slovenskih tleh izdajalski klic: »Avstrijanstva ne maramo!« Bogu in cesarju vdani Slovenci slovesno ugovarjamo temu klicu, ki kaže, kako daleč je padel javni duh pod uplivom liberalnega in socialno-demokratskega časopisja, katero razdira vse stebre javnega reda in miru. Zato danes, še bolj nego sicer zakličimo navdušeno: »Njega Veličanstvo cesar Franc Jožef I. naj živi!« (Navdušeni trikratni »Živijo!« klici)

Spominjal se je na to govornik sprememb ministerstev na Dunaju in da preklic jezikovnih naredb ni privedel do zaželenega miru, po katerem hrepene zlasti katoliški Slovenci v korist ljudstva, ki komaj pričakuje rednega dela za gospodarske preobnove. Zlasti investicije so za naš narod in deželo tako velikanskega pomena, da tisti, kdor je res naš prijatelj, mora pomagati v njih rešitve. Govornik je priznal, da je mladočeški klub v težavnem položaju, a dejal je, da ne umeva, zakaj bi iz obstrukcije ne mogel izvzeti investicij, ki so za nas tako važne. Ko bi za Čeha bile slične razmere, kot so v zadevi investicij za nas, in bi mi Čehom

ne pomagali za srečno rešitev onih razmer, to bi bil krik v mladočeškem taboru, da izdajamo koristi češkega ljudstva. Ravno tako imamo pravico zahtevati mi, da nam Čehi sedaj pomagajo, ako hočejo biti res prijatelji našega naroda. To je resnično, suhoparno stalo politike. Z zračnimi mostovi iz Ljubljane v Prago ne pridemo naprej. Mi potrebujemo železniških mostov!

Veliko smo že žrtvovali na korist mladočeškega kluba. Za časa Taaffeja so nam ves čas svetovali Čehi in vlada: »Le potrpite« in mi smo čakali... Sedaj pa ne moremo več čakati, zato zahtevamo od zaveznikov, da nam pomagajo do dejanskih uspehov. Upajmo, da se razmere izboljšajo, vsaj se že odlični voditelji češki oglašajo, naj se združi stara desnica. Socijalno, gospodarsko delo na dan! Malo je sicer upanja, da bi ta državni zbor v sedanji sestavi prišel do rednega parlamentarnega delovanja — a kaj nam prinese prihodnjost, ne ve nihče, to je pa gotovo, čim bolj bomo iskali v ljudstvu zaslombo, čim bolj bomo zvesti svojim načelom, tem bolj bode uspešen naš napor, naše delo.

Kulturni boj se bje danes tudi pri nas. Vsi nasprotniki katol. gibanja so se združili in napor cele te kompanije je, zagnati katoliško narodno stranko iz starih njenih postojank v deželi. (Klici: »Ne bo šlo!«) Žalibog, da se pri tem nimamo boriti samo z liberalci, s socijalnimi demokrati in starimi nemškutarskimi grofi in baroni, ampak, da imamo tudi nasprotnika v deželni vladi kranjski

Da se podpira liberalno zvezo, opazimo od glave dež. vlade do okrajnega glavarja in do zadnjega pisarja. (Burni pritrjevalni klici.) Tisti možje, ki mislijo, da nas premagajo, pa se motijo. Najprej morajo premagati slovensko ljudstvo, ki je prebilo že hujskih viharjev, nego pa je nasprotovanje kakega barona Schwegla, ekscelece Heina, ali pa kakega časnikarja. Premagati morajo prej značaj naše dežele in slovenskega naroda, ki je katolišk. Dobro vemo, da časnikarji pridejo in gredo, tudi z ekscelencami se isto godi, ljudstvo pa ostane.

Zato se nič ne bojimo, ni združenih slovenskih in nemških liberalcev, ni socijalnih demokratov, ni barona Heina! Vedo naj pa le ti, da smo pripravljene s skrajno brezobzirnostjo braniti katoliško našo zemljo, braniti jo z vsemi močmi, če treba tudi z mučeništvom. (Navdušeno pritrjevanje.)

Nato je dr. Šusteršič pričel govoriti o delovanju odbora »Katol. polit. društva«. Ravnokar se je pričelo živahnejše delovanje po deželi. Zadnji shodi so pokazali, da je ljudstvo še vedno navdušeno za staro geslo slovensko: »Vse za vero, dom, cesarja!« Vkljub vrišču in šumu se nasprotnikom ni posrečilo vzeti

kaj prida polja katoliški stranki. Utaborujmo pa se vedno trdnejše, utaborujmo se tudi ondi, kjer ima nasprotnik še kaj moči. Ne velja več samo se braniti, mi moramo preiti k naravnostnemu boju in skupno delo krščanskih moč mora imeti vspeh! (Dolgotrajno ploskanje.)

Tajnik dr. Schweitzer je poročal, da je društvo v preteklem letu priredilo 10 shodov, omenjal odborovega delovanja, sijajno proslavljene društvene 10letnice in izjavil, da število članov vedno narašča. Z ozirom na napade nasprotnikov je pozivljaj, naj katol. narodni organizatorji po deželi skrbijo za tesnejšo katoliško organizacijo in pridobivajo novih članov. V preteklem letu je smrt odvzela društvu 10 marljivih članov, mej njimi delavnega bivšega blagajnika g. I. Peterca. Zborovalci so v znak sožalja vstali raz sedežev. Z velikim navdušenjem je bil vsprejet naslednji brzozjavni pozdrav presvetlega knez škofa: »Zborovalce na shodu «Katol. političnega društva» pristrčno pozdravljam, želeč jim najboljšega uspeha in blagoslova božjega. Ant. Bonaventura škof». Občni zbor je ljubljenski knezškofu takoj brzozjavno izrazil udano zahvalo na pozdravu ter svojo najglobokejšo udanost. Blagajnik dr. Janežič je nato poročal o denarnem prometu v preteklem letu. Dohodkov je bilo 2682 gld. str. pa 2615 gld. 73 kr. Računskim preglednikom sta bila izvoljena kurat Koblar in knezškofski kancelar Šiška, v odbor pa z vklikom: dr. Šusteršič, kanonik dr. Karlin, dr. Janežič, Ivan Vencajz, dr. Schweitzer, Anton Belec, Luka Smolnikar, dr. Krek, Fran Povše, namestnikoma dr. Ušeničnik in Iv. Kregar. S slava klici sv. očetu zaključil je predsednik zbor.

Disputacija s soc. demokratom.

(Dalje.)

VIII. Razno.

Kanič se je zaničljivo posmejal, ko je nadučitelj nehal govoriti. Nato je pogledal po strani nadučitelja in rekel:

»Pa to povejte, komu dandanašnji vera koristi, ali bogatino ali beraču. Kristus je berače branil in bogatine grajal. Dandanašnji pa vera samo bogatine brani. Ko bi vera ne učila potrpežljivosti, bi bili berači bogatinom že davno žepe narobe obrnili.«

Nadučitelj: »Svetoval bi vam, da vselej malo pomislite, preden kaj zinete. Ali vera uči samo potrpežljivost? Ali vera ne uči tudi usmiljenja do revežev? In če bogatin noče ubogati in noče biti usmiljen, tega vendar ni vera kriva, ampak bogatin sam! Pa o tem se ne bom pričkal z vami; zakaj kdor le nekoliko pogleda po Kranjskem, mora spo-

znati, da ima pri nas revež od vere in od duhovnov stokrat več časnega dobička, kakor bogatin. Kdo ima več koristi od kmetskih zadrug, od konsumnih društev, od posojilnic? Ali ne revež? In kdo ta društva ustanavlja in vodi? Ali ne katoliški duhovniki?*

Kanič: „V soc. demokratični državi bodo ljudje živeli mirno in pošteno, če prav morda ne bodo imeli vere. Hudodelcev ne bo nič. Prvič zato ne, ker bo vsak človek hodil toliko časa v šolo, da bo popolnoma študiran in izobražen. Drugič zato, ker denarja ne bo več. Kot plačilo ne bo nihče prejemal denarja, ampak le stvari, katere rabi za življenje. Hudodelstva se godé le iz neomikanosti, ali pa iz hrepenenja po denarju.“

„Ko bi bilo to res!“ mu je prestregel besedo nadučitelj. „Predelano ste nedolžni, če mislite, da se samo iz teh dveh vzrokov godé hudobije po svetu! Koliko hudodelstev se zgodi med najvišjo pariško, berlinsko ali dunajsko gospodo samo zaradi bab! Vendar ne morete reči, da ta gospoda ni omikana, ali da so se ta hudodelstva zgodila zaradi denarja. Tudi tega nikar ne kvasite, da bodo soc. demokratje dali vsakega otroka študirat. Kdo bo pa delal? Še tega ne moremo doseči, da bi v našo ljudsko šolo otroci hodili redno, ker starišem manjka delavcev! Prej bo Sava nazaj tekla, kakor pa bodo vsi otroci študirali! Zato je popolnoma prazna ta, da bodo soc. demokratje odpravili vsa hudodelstva z omiko, ali pa s tem, da bi se ljudem vzel denar. — Sicer sem pa prav vesel, da ste me spomnili denarja. Rad bi namreč vedel, kam bodo vaši židovski voditelji dejali denar, ko ga bodo pobrali vsem ljudem v tisti blaženi soc. demokratični državi.“

Kanič: „Kaj to vam mar?“

Nadučitelj: „Oho, tako pa ne bote odgovarjali! Sicer bomo tudi mi prašali, kaj je vam Stranska vas mar, da ste nas prišli begat. — Torej odgovorite na moje vprašanje!“

Kanič je molčal.

Nadučitelj: „Moram pa zopet jaz govoriti, ker si vi ne upate. — Žid bo naredil s soc. demokratom tako, kakor se dela z otrokom. Kaj ne, če otrok zgrabi očetovo žepno uro, mu je oče ne vzame s silo iz rok. Vé namreč, da bi se potem otrok drl. Zato oče otroku reče tako-le: „To je kàk! Meni daj!“ In otrok res misli, da je ura ‚kàk‘, in jo dá očetu; oče jo pa vesel vtakne nazaj v žep. — Prav tako delajo židje s soc. demokrati. Židje jim hočejo dopovedati, da je denar ‚kàk‘, zato da bi soc. demokratje zadnje vinarje prostovoljno pometali židovskemu zmaju v žrelo. Seveda s silo židovski voditelji soc. demokratom, to je svojim lastnim učencem, ne bodo jemali premoženja, ker vedó, da bi soci-

jalni demokrat potem kričal in jim odrekel pokorščino. Zato bi radi izmolzli denar iz ljudi z zvijačo. Židovski voditelji soc. demokratov mislijo potem ves nabrani denar skrbno spraviti v svoje malhe; zakaj prepričani so, da bodo ta denar kmalu zopet rabili; prepričani so ravno tako, kakor mi, da socialno - demokratična država ne bo delala starosti, tudi če se res kdaj ustanovi. In če se ta država razbije, bo zopet žid edini gospodar sveta, ker bo samo on imel denar, in nihče drugi. Soc. demokracija torej ni nič drugega, kakor sleparija, ki hoče ljudi tako premotiti, da bi kar prostovoljno darovali zadnje vinarje židovskemu maliku.“

Kanič: „Tožil vas bom zaradi razžaljenja časti! Očitajte mi sleparijo!“

Nadučitelj: „Nisem rekel, da ste vi slepar, ampak da je soc. demokratičen nauk sleparija.“

Kanič: „Tudi tega ne dovolim reči.“

Nadučitelj: „Pa pustiva to. Bodem pa nekaj drugega vprašal. Povejte, kako bo s krščanskim zakonom, če se res kdaj ustanovi tista vaša nebeška država. Ali bo ta država s postavami skrbela za to, da bodo stariši lahko skupaj prebivali?“

Kanič: „Lahko bodo prebivali skupaj, če bodo hoteli. Nikomur ne bodo tega branili.“

Nadučitelj: „Zdaj sem vas pa ujel! Pravite, da soc. demokratični nauk ni sleparija; pa soc. demokratje dvakrat ne govorite enako! Tukaj, pred poštenimi kmeti, pravite, da bote zakon pustili v miru. Ravno zdaj ste to rekli. Vaši voditelji pa govoré vse drugače! O tem se še ne menijo, da bi zakon zavarovali s postavami, ali da bi ga vsaj spoštovali. Ampak če pišejo ali govoré o krščanskem zakonu, se le norčujejo iz njega. Ako pridejo ti možje do oblasti, bodo zakon popolnoma odpravili; hočejo namreč, da bi vsi ljudje živeli po cigansko, kakor oni sami. In pa, ali ni vsak zakon uničen že s tem, če starišem vzamejo otroke koj po rojstvu? Ali more tak zakon biti srečen? Še celó to pravijo vaši voditelji, da bodo vse slabotne otroke pomorili precej po rojstvu, češ, da ne bodo sebi in državi v nadlego! Krava tuli in od žalosti jesti noče, ako ji vzamejo in zakoljejo tele. Kaj pa še le človeška mati! Celó življenje bo jokala za otroci, katere ji bodo pobrali ali pa celó pomorili! Poglejte, gospod Kanič, to so najjemenitnejše reči iz celega soc. demokratičnega nauka; in to hočete našim ljudem zamolčati, da bi jih premotili; potem se pa še upate jeziti, če pravim, da soc. demokratje sleparijo ljudstvo!“

„Sleparja ven! Ven, skoz duri!“ so začeli klicati poslušavci. Toda ni ga bilo treba metati ven; Kanič je sam izprevidel, da je najbolj pametno, da pobere kopita. Zato je urno vstal in se izmuznil skoz duri kakor polit pes.

(Konec sledi.)

Listek.

Venec in krona.

Povest iz časov apostolaskih.

Spisal Anton de Waal. — Poslovenil J. V.

(Dalje.)

Osmo poglavje.

V priscilijanski vili.

Minilo je po obisku kralja Tiridata pol leta; Rim je pri novih igrah in svečanostih, katere je Neron napravljaval ljudstvu, že davnej pozabil na one jutrovske predstave. Pretekla je zima, in vesela pomlad je pošiljala svoje prve znanike, smehlajoče se v deželo.

Po dolgi, mučni bolezni, ki ga je opetovano privedla že na kraj groba, si je upal Evkarp danes prvokrat iti na prosto. Sveža, zdrava barva je zgnila z njegovih lic; mladostna čilost, telesna moč je bila strta; bolestan kal je vzklila, smrtni angel mu je stisnil na čelo svoj pečat.

Kraljev sin, prvorojeni in edino pravi vladar Armenije je kot ubog osvobodjenec na letovišču rimskega senatorja s krščansko udanostjo pričakoval ure, ki mu prinese večno kraljevo krono.

Ko je Evkarp zagledal podobi svojih starišev ter se zgrudil na tla, so nezavestnega nesli iz dvorane nekateri služabniki ter ga začasno položili v postelj v sobi nižjega uradnika. Mož, ki je odgovoril na njegovo vprašanje, slišal njegov vzklík in ga potem videl zgruditi se, je bil star služabnik kraljeve hiše in je kot otroke dostikrat pestoval Tiridata in njegove brate.

Armenska zgodovina v prvem stoletju krščanskega letoštetja je po sporočilu Tacitovem zaporedna, nepretrgana vrsta krvavih preprirov v kraljevi rodovini; nezvestoba, uboji so zamazali svit kraljeve krone, neprestani boji slabili moč podložnikov. Že po naravni legi so spadala kraljestva Partov, Medov in Armencev skupaj; toda niso hoteli biti prijatelji, da bi se združeni branili vnanih sovražnikov, rajši so se klali med seboj, da so medtem dobili močne postojanke v deželi Rimljani ter njihove domače prepire obračali v svojo korist.

Tiridata je leta 51. po Kristusu s silo postavil za kralja Armenije brat Vologer, kralj partovski; tretji brat, Pakor, je dobil Medijo. Četrti brat, ravno najstarejši, je v enem domačih bojov med osvojit-

vijo kraljevega gradu v Artaksati izginil brez sledu in bil, kakor se je splošno mislilo, skrivaj umorjen.

Onemu staremu služabniku kraljeve hiše so bila to znana dejstva: zato si lahko mislimo velikanski vtis, ki ga je moral narediti nanj oni prizor in vzklík Evkarpov. Istega dne in skoro isto uro, ko je Tiridata pustil v prah teptati svoje kraljevsko dostojanstvo, je usoda nepričakovano poskrbela za novega tekmeča vladarske oblasti, ki se je po čudovitem naključju nehote razodel za Tiridatovega brata.

Stari služabnik se spomni, da je izgubljeni kraljev sin imel na desni roki vrojeno znamenje; nemudoma hiti k postelji nezavestnega mladeniča, mu razgali roko in takoj spozna ono znamenje. Tudi sicer bi ga bil gotovo spoznal; kajti mladenič je bil staremu kralju kakor iz obraza izrezan, dočim je bil Tiridata bolj materi podoben.

Izgubljeni kraljevič Sadat, o katerem ni bilo ne duha ne sluha, zopet najden v Rimu: to je bila skrivnost tolikega pomena in take važnosti, da je stari služabnik hotel premišljevati nekaj dni, kaj je treba storiti v tem položaju. Najprej je smatral za potrebno, spraviti mladeniča iz palače, da se kolikor mogoče prepreči govorjenje o tem dogodku. Da je le enkrat izpred oči, potem se kmalu pozabi nanj, ker radi neprestanih veselíc nihče ne misli na prešle stvari.

Zategadel se starec ne premakne od njegovega ležišča, da ga takoj, ko se zave, praša za njegovo stanovanje in potem da prenesti tjekaj. Če bi tam ne bil varen, se lahko bližnje dni poskrbi za kaj drugega.

Končno Evkarp odpre oči; začuden se ozira po neznanem prostoru. Polagoma se mu vrne spomin na oni prizor, in misel na starše, mladost, dosedanje življenje ga znova tako prevzame, tako pretrese njegove živce, da se je služabnik bal najhujšega; z najmočnejšimi zdravilnimi pijačami ga je komaj pomiril nekoliko.

Ker je bolnik sam izrazil željo, kolikor hitro mogoče priti v Pudentovo palačo na patricijski cesti, je starec preskrbel nosilnico ter dal Evkarpa ponoči prenesti na senatorjev dom.

Pudent ni bil malo iznenaden, ko so prinesli mladeniča, ki ga je zjutraj odpustil čilega in zdravega, bolj mrtvememu kot živemu podobnega in v nosilnici. Starec je slabo umel latinski, zato je s težavo dopovedal senatorju, kaj se je zgodilo; njegovo nejasno pripovedovanje je Pudenta potrdilo v slutnji, da je Evkarp iz kake imenitne rodovine, zlasti ker je starec tako priporočal, da naj bolnemu mladeniču skrbi za dobro postrežbo, za varnost in za hitro ozdravitev. Z ozirom na eno kot drugo je imel Pudent za najbolj primerno, prenesti ga v vilo, kjer

mu v tihi samoti in svežem zraku najprej okrepe oslabei živci.

Zares se je zdelo prve dni, da mladenič hitro ozdravi. Armenec je vsak dan po dvakrat prišel tjakaj poizvedet, kako je kraljeviču; četrtri dan sta prisla z njim dva najuglednejša deželna kneza, katerima je stari služabnik odkril svojo tajnost. Tudi ta dva sta takoj spoznala veliko podobnost mladeniča z njegovim kraljevim očtom; Evkarp se je dolgo časa branil pokazati jima vrojeno znamenje. Nazadnje se je dal pregovoriti ter še povedal, kar je vedel iz svoje mladosti, kako je po dohodu armenškega kralja neutrudljivo iskal, če ni med spremstvom kdo njegovih sorodnikov in kako je nazadnje v palači nepričakovano zagledal podobi svojih staršev.

Njegove besede so bile tako prepričevalne, imele so tako očitven znak resnice, pripovedovanje iz mladostne dobe je bilo tako natančno in istinito, da niso več mogli imeti niti najmanjšega dvoma, da je mladenič res najstarejši sin njih prejšnjega kralja.

Nato ga kneza pozoveta, naj gre skrivaj z njima v Armenijo, izkaže svoje pravice do kraljevega prestola ter odstavi svojega slabotnega brata Tiridata. Toda Evkarp odločno odkloni njih ponudbo, reka:

„Svojemu narodu sem se odtujil po vzgoji, navadah, nazorih in predvsem po veri. Jaz sam bi ne mogel biti srečen, v domači deželi bi pa vnovič povzročil krvavo vojsko, ki bi jo morebiti tirala v popolno oblast Rimljanov. Hočem se smatrati za spravni dar svoje rodovine; moja edina želja je, da moj brat v mirni posesti kraljevega žezla osreči armenško ljudstvo.“

Z enako določnostjo je Evkarp odklonil darove in ogromne vsote, ki so mu jih ponujali; le od starega služabnika je sprejel neznamenit spominek, in Armenci so se poslovili od sinu svojega starega kralja, potem ko so globoko ginjeni pokleknili ob njegovem ležišču in mu, dasi se je branil, po jutrovske šegi poljubili noge in roke. Malo dni potem se je vrnil Tiridat s spremstvom v svoje azijsko kraljestvo.

Pudent je bil priča zadnjega prizora; da se je Evkarp odpovedal kroni, nagibi, ki so ga privedli do tega, vse to je podvojilo njegovo spoštovanje in ljubezen do plemen tega mladeniča; štel ga je odslej kot ud svoje rodovine ter poskusil vse, da se mu tem preje povrne zdravje.

Toda to se ni hotelo zboljšati. Že prej radi prehlajenja in mrzlice ni bil trdnega zdravja; zato ga je zadnji dogodek tako pretresel, da mu ni bilo več pomoči.

Ko le ni hotela odnehati skrivna bolehavost, ki se je lotila prej tako cvetočega mladeniča, je senator prašal za svet najbolj sloveče zdravnike: nič niso

mogli pomagati; izrekli so le, da se je menda prirojena srčna hiba radi silovitega in nenadnega prevrata razvila v toliki meri, da ni več upati rešitve.

Oba apostola, o vsem poučena, sta imela prav očetovsko sočutje z njim; ko sta videla, da zdravje gine bolj in bolj, sta pripravljala mladeniča na krščansko, sveto smrt; Evkarp ju je slušal v vsem s tako otroško vdanim srcem, da je s potrpežljivostjo in veseljem, s katerim je prenašal svojo bolezen, s hrepenenjem, s katerim je govoril o nebeški domovini, z vdano ljubeznijo do Boga, ki je odsevala iz njegovih molitev, ganil in vzpodbujal vse navzoče.

Favstino so medtem sprejeli med katehume; bližnjo Veliko noč je imela sprejeti sv. krst. Ker je uvidela, da bi dolgo svojemu očetu ne mogla prikrivati krščanske vere, in je upala, da se radi velike ljubezni do nje ne bo ravno tako hudo upiral, je na svet apostolov sklenila povedati odkrito, da misli postati kristjana.

Favst je bil pri tem naznanilu spočetka ves iz sebe. Misel, da bi njegova hči pripadala zavrženi in zaničevani ločini kristjanov, je hudo zadela in užalila njegov plemenitaški ponos; pretil ji je celo, da jo izključi od dedščine in naznani javni oblasti. Polagoma se je pa unesla njegova jeza in razburjenost; ljubezen do edinega otroka je premagala njegove poganske in plemenitaške predsodke.

Dovoljene svobode se je Favstina poslužila ter večkrat obiskovala Pudentovo vilo. Občevala je veliko s pobožno senatorjevo soprogo, katero je kmalu spoštovala kot svojo mater; tudi z apostoloma se je večkrat posvetovala o svojih duševnih zadevah.

Iz hvaležnosti in sočutja je mlada dama dostikrat obiskala tudi bolnega Evkarpa; gospa Sabinila, ki je prav po materino skrbela zanj, jo je navadno sama spremljala k njemu.

Še bolj se je morala Favstina zanimati zanj, ko je iz nekaterih besed domače gospodinje izvedela za mladeničev rod in slišala, da se je prostovoljno odpovedal svojih pravic do kraljeve krone.

Pri enem teh obiskov se zgodi, da bolnik imenuje v sanjah dvakrat njeno ime.

Nehote ji zadrhti srce. V doslej neznanem nemiru zapusti deklica tisti dan Pudentovo vilo.

(Konec prihodnjič.)

Svetega Kristofa „šola“.

Po španski pravljici zapisal Louvo.

(Konec.)

III.

Pogumno koraka po grapi naprej, sledeč čudoviti lučci, ki kot zvezda vodnica sveti pred njim. Končno dospe pred veliko jamo; skozi vhod prodira na prosto močan soj skrivnostne svetlobe.

Ofero je imel s seboj ogromen hrastov štremlj, da si v hosti ni polomil vratu in kosti. S tem štremljem potrka veselega srca ob tla in zavpije iz polnih prs: »Bogu bodi čast in hvala!«

Še ni zaprl ust po zadnji besedi, ko gromovito završi in zatuli po grapi; peklensko rjojenje, škripanje in hrumenje je bilo za odgovor na njegove pobožne besede.

Takoj nato stopi iz jame črno oblečen imeniten gospod, tako jezen in divji, da mu je ogenj sikal iz nosnic. Ofero je mislil, da se bo treba bati.

»Kaj pa je?« prša črni prišlec s precej pretečim glasom.

»Naj mi oprosti Vaša milost,« odgovori Ofero; »ali ne stanuje tu nekje vrag?«

»To sem jaz; čast ti je govoriti ž njim samim.«

»Prašal bi ponižno Vaše veličastvo, če bi rabili kaknega hlapca ali strežaja.«

»Meni služi tako cel svet, a vseeno, tvoje dolge kosti ne izgledajo slabo, zato hočem poskusiti s teboj. Če se boš dobro držal, lahko postaneš sčasoma za tajnika pri mojem peklenem veličastvu.«

»Lepo zahvalim, gospod vrag.«

»O prosim; zdaj pa le urno na delo, najprej reci hišni dekli, naj ti postreže z dobro večerjo.« Ofero še vedno ni izkusil, kakšen je človek, če je popolnoma sit, zato se ni kar nič branil še enkrat večerjati. Stopi tedaj v dozdevno jamo, a pride v krasno palačo.

Notri se najbolj čudi veliki množici ljudij, ki strežejo in služijo vragu; bili so zastopani vsi stanovni, vsaka starost; še celo enega cesarja je opazil med ponižnimi slugami peklenkega veličastva. Zato ni več dvomil, da se v moči in oblasti ne more z vragom meriti nihče.

»Kaj se ve, kje je hišna dekla — se prša Ofero glasno po stari navadi, — kje je tista, ki naj mi da jesti?«

Obrne se do mnogoštevilne trume peklenkih služabnikov, ki so se trudili drug drugemu potegniti kožo s telesa; Ofero jih zaporedoma poprašuje, a nihče mu neče odgovoriti.

»Ali so zanikerneži gluhi?« se razjezi naposled, ker je menil, da se jim ne zdi vredno odgovoriti na njegovo vprašanje.

Mimoidoči služabnik, ki je bil na potu v notranje prostore, mu zakliče: Pustite druhal v miru; teh vsak vidi in sliši le tistega, kogar dere; zaverovani so v svojo zasebno zabavo z dušo in telesom. Pojte rajši z menoj, jaz vas popeljem k hišni dekli.«

Pelje ga v obednico, kjer res najdeta deklo. Ofero se ni mogel dovolj prečuditi, bila je zopet stara mamica, katero je imel dosti prilike spoznavati

v grmovju, na orehu in v palači svojega prejšnjega gospodarja.

Tokrat pa je bilo njeno obličje še bolj črno, še bolj zgubančeno kot prvokrat.

»Tako, tako, mamica,« vzklikne Ofero, »vi tudi služite vragu?«

»Kdo pa mu ne služi?«

»Ker že ravno govoriva o službi in strežbi, mi nekaj prihaja na misel; vi bi mi lahko takole malo postregli, da bi dobil malo večerje; gospod vrag mi je naročil, naj se v tej zadevi obrnem do vas.«

»Tvoja volja naj se zgodi!«

In res, nanosila je predenj prav bogato večerjo; toda Oferova stara lakota se le ni dala odpraviti; preveč se je že vgnezdila v njegovem želodcu.

Sledečega jutra ga pozove vrag k sebi in mu zapove, spremljati ga v sosednjo vas; odpravita se na pot. Vas se je imenovala Mirni dol; to ime je povsem zaslužila, ker je med njenimi prebivavci vladala čudovita edinost in pristrčna ljubezen.

Vrag je s svojim vplivom dosegel pri vladi, da so Mirodolci dobili pravico, voliti zastopnika v deželni zbor; hotel je ob tej priliki srečnim vaščanom prinesiti in oznaniti dotični odlok.

Samo tega se je vrag bal, da ga ne bi Mirodolci sprejeli z zvonjenjem in pritrkavanjem; to bi ga hudo užalilo, ker je zelo ponižen in skromen gospod. Zato je poslal svojega služabnika Ofera naprej, da pregovori Mirodolce, če bi namerjali kaj takega, in zvonjenje je srečno izostalo.

Pri prebivavcih Mirnega dola je zvedel Ofero, da je njegov najnovejši gospodar tako mogočen in vpliven, da se mu klanjajo celo ministri po raznih deželah in mu ponižno služijo, čeprav samo z glavo.

Ko sta zapuščala sotesko, je bil vrag iz duše vesel, izvlekel je iz žepa tobačnico in prav udobno in všečno vzel en ščepec prijetno vonjajočega duhana.

Kakor je bilo že povedano, Ofero ni vedel dosti več kot nič o Bogu in Materi Božji; toda iz navade in kar tako mehanično je večkrat klical božja imena. Tako je storil tudi sedaj, ko je vrag začel kihati, krepko mu je zaklical: »Bog pomagaj!«

Če bi ga bil zmerjal z najhujšim klerikalcem, bi ne bil mogel biti bolj jezen, bolj divji, kakor je bil pri prijaznem Oferovem vzkliku: »Bog pomagaj!«

»Uboga reva, grdi capin!« se zadere nad njim; iz oči mu sika plamen, celo telo mu drhti, trepeče silne togote. »Imenuj mi še enkrat to ime, in naščujem ti pet milijard hudirjev, ki te razneso po vsej zemlji. . .«

»Prosim za nezamero, milostni gospod!« se drzne pripomniti Ofero; »če se komu kihne, vendar pravi cel svet. . .«

„Jezik za zobmi, potepin,“ mu seže vrag v besedo, tišči z eno roko Oferu usta, z drugo maši svoje uho, tresoč in penoč se znova jeze in togote.

Ofero umolkne; gresta naprej. Služabnik je spoznal, da se gospodar boji Boga, in sklepal iz tega, da mora Bog biti še bolj mogočen kot vrag sam. Zato je sklenil popustiti vruga in iti k Bogu v službo.

IV.

Komaj prideta domov, že hiti Ofero v kuhinjo. Bil je grozovito lačen. Ondi naleti starko; njeno obličje ni bilo več tako črno in nagubančeno kot zjutraj. Dasi se mu je zdelo to čudno, se vendar ni dosti menil, ker je bilo treba obrniti vso pozornost na slasten obed, ki se je kadil pred njim.

Jedel je mnogo, mnogo, a nasitil se, kakor po navadi, vendar le ni.

Sledečega jutra zapusti vragovo luknjo in gre iskat Boga.

Hodi po samotnih poljanah. Tu ga sreča kopicar otrok; menda so prihajali iz šole, in Ofero jih vpraša: „Otročiči, ali veste, kdo je Bog?“

„Tega ne bomo vedeli!“ odvrnejo mali, in kakor v zboru je zadonel njih nežen odgovor: „On je najboljši, najmodrejši, najpravičnejši in najmogočnejši Gospod, začetek in konec vseh stvari.“

Vesel takih vesti o svojem bodočem gospodarju, nadaljuje Ofero z velikanskimi koraki svojo pot.

Potuje in potuje ter pride naposled v globoko dolino, po katere globini se je vila mogočna reka. Onstran vode se je belilo veliko poslopje z zelo visokim stolpom, od katerega so ubrano brneli zvonovi.

Ofero stopi k pastirju, pasočemu ob vodi svoje ovčice. Ta mu zakliče naproti: „Ne res, vi greste v hišo božjo? Prav imate, jaz bi šel takoj z vami, ko bi le smel zapustiti svojo čedico.“

Oferu se smeje srce, ko začuje, da je ono poslopje z zvonovi v vitkem stolpiču hiša božja, bivališče njegovega bodočega gospodarja.

Reka je široka in deroča, toda Ofero jo prekorrači brez težave, opirajoč se na svoj hrastov štremlj, ki ga je rabil za palico.

Hiša, kamor je hitel, je bil samostan za menihe.

„Kaj bi pa ti rad, dragi bratec?“ ga praša vratar, z vidnim veseljem motreč velikanskega prišleca.

„Bogu bi rad služil,“ odvrne Ofero; „zelo vam bodem hvaležen, če mi dobite v hiši božji kako službo.“

„Tvoje želje so dobre in pobožne, dragi moj brat,“ odgovori vratar. „Jaz bom storil, karkoli bom mogel, da se ti izpolnijo.“ Pelje ga nemudoma k opatu.

Ofero je sprejet v božjo službo. Čudi se pa hudo, da je božjih služabnikov tako malo, in še ti so vsi tako ubogi in ponižni. Niti enega ministra ni opazil med njimi, v vragovi službi je pa videl celo enega cesarja.

Naslednji dan sprejme Ofero po nasvetu svojih novih drugov zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa. In tedaj je prvokrat nasitil svojo besno lakoto, prvokrat je čutil v želodcu mir, ki ga dozdej ni poznal, obenem se mu je v srcu naselila neznana, sladka zadovoljnost, o kateri se mu doslej še sanjalo ni.

Nato gre v svojo celico in stopi k oknu. Pred seboj na samostanskem vrtu zagleda starikasto ženo, bila je podobna mamici v grmovju, na orehu, v palači in v vragovi luknji; le obličje njeno je bilo čisto belo in brez gub.

Oče opat pokliče Ofera in mu govori: „Moj brat, mi vsi, ki služimo Bogu v tej hiši, mu služimo po svojih močeh in zmožnostih: eni delajo na vrtu, drugi pišejo knjige, zopet drugi slikajo podobe, igrajo na orgljah, zvone, častijo Boga v slavospevih; zopet drugi opravljajo še nižja dela. Ti, moj brat, bi nemara lahko na tak način služil Bogu. Toda za eno opravilo vem, katero bi ti boljši izvrševal kot vsakdo izmed bratov. Veliko romarjev je že potonilo, ko so hoteli prebresti deročo reko, vkljub vsej naši pomoči. Ko bi pa ti hotel prenašati tujce na svojih krepkih ramah, bi se nikomur ne zgodilo kaj žalega. Skrbi torej za romarje, ki se bližajo reki in želé v naš samostan na božjo pot, in nosi jih na svojem širokem hrbtu čez vodo.“

Ofero se podviza, da čim prej začne izvrševati opatovo povelje. Komaj nastopi svojo službo, že opazi na oni strani reke čudovito lepega dečka, ki hoče čez vodo.

„Počkaki, malček,“ zakliče Ofero tjekaj, „počkaki, grem jaz pote.“

Ofero prekorači reko, vzame dečka na rame in ga nese čez vodo, opirajoč se na svoj hrastov štremlj. Toda malček postaja težji in težji; Oferu se zdi, kakor bi nesel celo gorovje, zato se revež poti pod svojim bremenom kakor medved. Komaj stori še par korakov.

„Kristus pomagaj!“ vzklikne vzdihovaje; „kako, da si tako težek!“

In deček, ki doslej ni ničesar izpregovoril, pravi: „Kristus sem jaz, in ti bodi Kristonosec (Kristol).“

Kar naenkrat čuti Ofero, kako izgine vsa teža, dečka pa vidi, obdanega z nebeško bliščobo, dvigati se v sinje ozračje.

Ofero je v štiriindvajsetih urah, ki jih je preživel v službi božji, dobil prave in jasne pojme o skrivnostih krščanstva. Čutil je, kako je v njegovem

srcu cvela in delovala milost, ki mu jo je podelil Gospod; zato je nemudoma hitel v samostansko cerkev, da pred oltarjem Gospodovim zahvali Boga za toliko dobroto.

Pred cerkvenimi vrati ga sreča žena, bela in rdeča, mlada in cvetoča; podobna, a nikakor ne enaka, je stari mamici, ki jo je Ofero videl tolikokrat, odkar je zapustil domače ognjišče.

»Brat moj«, mu pravi smehljaje; »ali si zdaj zadovoljen s svojo usodo?«

»Gotovo«, vzklikne novi samostanski brat, »gotovo sem zadovoljen ž njo, blagrujem in slavim jo

v roki nese revno, slabotno dete čez kipeče valove in skoraj omaguje pod težo prikritega Boga. Tudi v naši deželi je dokaj takih podob na zunanjih cerkvenih stenah.

Meni pred tako podobo vselej pride misel: veliki mož, ki je čez viharno vodovje širnega oceana nesel v novi svet veselo vest o detetu v betlehemskih jaslicah, dočim je sam dostikrat omagoval pod težo nevarnosti, zaprek in napora, mož, ki je odkril Ameriko, Kolumb, je imel za svojo velikansko nalogo velepomembno ime: Kristof, nositelj Kristusa!

Prestolonaslednik
nadvojvoda Franc Ferdinand

Kneginja Zofija Hohenberg
roj. grofica Chotek

poročena 1. julija v Zakopih na Češkem.

in vidim, da mi ni odmenjena črna, pogubna, ampak svetla, blagonosna usoda.«

»Zahvalim za take besede«, pravi prikazen; »čas je že, da me hvališ in blagruješ«. Po teh besedah izgine izpred Oferovih strmečih oči; on sam pa je bil od onega dne Kristof, t. j. nositelj Kristusa, ter se je pripravljaj s svetim življenjem na blaženo smrt.

* * *

Tako legendo pripoveduje živahna domišljija španskega ljudstva o sv. Kristofu. Po vsej Španiji zelo časte tega svetnika, in po mnogih krajih vidiš podobo, sicer preprosto in neumetno, a v svojem pomenu ginljivo, kako velikan s hrastovim drogom

Politični razgled.

Vojna na Kitajskem. Tako svet še ni bil nalagan, kakor o sedanjih nemirih na Kitajskem. Vesti pobijajo druga drugo. Razbobnalo se je po svetu, da so v Pekinu kristijani še pri življenju in da tudi vsi poslaniki niso pomorjeni. Te vesti pa niso nič verodostojne, ker prihajajo iz kineških virov, kakor tudi ni verojetna vest, da je cesarica zopet dobila vlado v roke in zapodila princa Tuana, ki se bojuje na čelu boksarjev. Ko bi zmagala protirevolucija, gotovo bi evropski poslaniki ne molčali toliko časa. Z omenjenimi vestmi hočejo Kitajci svet le slepiti Res pa je, da so z nenavadno naglostjo zbrali Kitajci pred Tientsinom 75.000 mož in da so Evropejcem že vzeli arzenal. Ker je Evropejcem radi povodnji zaprta pot v Pekin, si vsak lahko misli sam, kaka je usoda kristijanov na Kitajskem. Res-

nična je vest, da je 15. preteklega meseca princ Tuan pomoril vse kristijane razven dveh, ki sta ušla. Vse druge ugodnejše vesti so delo kitajskega brzozavnega ravnatelja Senga, ki je nalašč širil lažnjiva poročila, da bi imeli ustaši več časa pripraviti se na močen odpor.

Angleži v Južni Afriki so bili zopet malo natepeni. Buri so se polastili Nitralsneka, ki leži 18 milj od Pretorije. Boj je trajal ves dan in so Buri vzeli Angležem dva topa, ujeli del škotske švadrone in 90 vojakov polka Lincolnshire. Koliko je angleških vojakov padlo, angleški viri previdno zamolče. Ob istem času so napadli Buri angleške straže pri Derdeportu in so Angležem zadali velike zgube. Buri švigajo sem ter tje in naskakujejo Angleže. Roberts si ne upa iz Pretorije, dasi ima ob svoji strani še Bullerja, in poroča se, da se Roberts v Pretoriji tako malo čuti varnega, da misli nazaj iz Transvala v Oranje državo v Bloemfontein. Severno od Pretorije pa mirno čaka burski general Botha z 12.000 možmi. Tudi za Angleže še pride doba kislih kumar.

Katoliška cerkev na Ogerskem bude 15. avgusta praznovala z velikimi slavnostmi 900-letnico krščanstva na Ogerskem. Povabljen je tudi cesar.

Pregnanstvo v Sibiriji je na Ruskem odpravljeno.

Nemški socialni demokratje — za Kitajce. Mej tem ko se ves omikani svet zgraža nad nečloveškim dejanjem kitajskih bokserjev, ki moré Evropejce samo radi tega, ker so tujci in kristijani, zagovarja njih početje berolinski „Vorwärts“ ter dokazuje, da se prav godi tujcem, ko jih moré Kitajci, češ zakaj pa ne puste pri miru Kine in nje prebivalstva. Umora poslanika Kettelerja je vzrok nemška vlada in državni zbor, ker sta ugrabila Kitajcem Kiao - Čau. Ravno tako, kakor socialni demokratje, govore tudi Kitajci, češ kaj nam vsiljujete kulturo, ko je ne maramo. Socialne demokrate menda mej drugim grozno jeze sijajni uspehi katoliških misijonarjev, ki so prinesli deželi pravo kulturo.

Nemški „volkstag“ v Olomucu sklicujejo vodivne osebe nemške ljudske stranke in Schönererjanske skupine za Moravsko na dan 22. t. m. Podpisani zastopniki s posebnim oklicem bobnajo na ta shod vse moravsko nemštvo, da v drugem deželnem nemškem glavnem mestu protestuje proti jezikovnemu zakonu za Moravsko. To bo drugi shod, na katerem bodo nemški zastopniki hujskali nemški narod proti Koerberjevemu jezikovnemu načrtu. Sledi jih jim gotovo še več, a nihče jim ne bo pripisoval kakega večjega pomena.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Katoliški shod, na katerega vabimo v današnjem pozivu vse katoliško misleče Slovence, vršil se bo dne 10., 11. in 12. septembra, in sicer takó, da bo 10. zvečer ustanovni shod, 11. bodo zborovali odseki, 12. bodo pa slovesni shodi. S tem

se bo ljudstvu olajšala udeležba. Kdor si ne bo utegnil utrgati treh dni, da bi se udeležil vseh posvetovanj, bo imel priložnost nadomestiti to vsaj tretji dan pri slavnostnih shodih, kjer se bo podal ljudstvu sad prejšnjih posvetovanj. Vstopnice bodo izdane na ime. Vstopnina za vse tri dni in za tiskano poročilo, ki se bo izdalo po shodu, je 2 K; vstopnina za ves shod 1 K, samo za zadnji dan pa 50 vinarjev. Natančnejši vspeled prinesemo v prihodnji številki.

Pripravljajmo se na katoliški shod! Od raznih krajev prihajajo poročila, kako se prirejajo pripravljalni shodi za letošnji katoliški shod; taki shodi so se n. pr. vršili že na Brezovici, na Dobrovi, na Bledu, v Rovtah, v Kranjski gori, v Zagorju na Notranjskem, v Vodichah, v Žužemberku, delavski shodi v Vevčah in Preski itd. Ti shodi so potrebni, da se ljudstvo pouči o velikem pomenu katoliškega shoda v Ljubljani. Zato na noge, zavedni slovenski katoličani in priredite take shode, kjer koli je količkaj mogoče!

Katoliški shod pa naši liberalci. Da je ta shod res potreben, da bo katoliški stvari res koristil, spoznamo najboljšje iz velikanskega strahu, ki ga imajo naši liberalci pred tem shodom. Zadnji čas kar besné in v svoji strasti divjajo, kakor bi bili stekli. To naj nas pa nič ne moti, temveč naj nas še tembolj spodbuja k delu, da se ta shod izvrši častno za vse slovenske katoličane!

Umril je v Semiču preč. g. dekan in župnik Anton Aleš, duhovnik nemškega vit. reda, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono. Blagi pokojnik je bil rojen v Mengšu dne 10. maja 1832., v duhovnika posvečen l. 1856. Naj v m. p!

Osebná vest. Odvetniški koncipijent dr. Janko Brejc v Trstu je napravil odvetniški izpit z odliko. — Čislanemu rojaku in somišljeniku iskreno čestitamo! —

Imenovanje. Mestni kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, g. dr. Gr. Pečjak, je imenovan veroučiteljem na ljubljanski slovenski gimnaziji.

V Kamnigoricu je umrl znani izdelovatelj orgelj gospod Janez Zupan. Bil je jako spreten v svoji stroki, izvrsten organist in komponist. V Kamnigoricu in v svojem domačem kraju v Kropi je gojil petje z največjo vnemo in vztrajnostjo ter si pridobil zaslugo, da se ta dva kraja lahko ponašata s tako dobro izvežbanimi pevskimi društvi. Svoji družini je bil pa najboljši oče. Blag mu bodi spomin!

Umril je nenadoma Martin Peruzzi, posestnik v Črni vasi na ljubljanskem barju in znan agitator liberalne stranke. Zadela ga je kap, ko se je peljal iz Ljubljane domov.

Morilca Frančiča so baje zasačili na Reki. Kakor znano, je Fr. Frančič z Rateža minulo jesen ustrelil svojo ženo in letos 9. aprila s tremi tovariši pobegnil z novomeškega zapora.

Nesreča. O Veliki noči je 22letni Martin Sever iz Paradiža pri Trebnjem odpotoval na Vestfalsko, kjer je te dni padel v globok premogov rov in mrtev obležal.

Toča v Trški gori pri novem mestu je dne 8. t. m. napravila veliko škodo. Zlasti leva stran gore od vznožja proti vrhu je skoro popolnoma uničena. Ne samo grozdje, ampak tudi trsje je tako razbito, da bo mnogo posestnikov moralo zopet pričeti z novimi nasadi. Nekateri vinogradniki tudi jednega grozda ne bodo mogli utrgati. Tudi bližnja okolica Novega mesta in proti Mirni peči je veliko trpela. To je hud udarec zlasti za one, ki so ogromne svote potrošili za nove nasade.

V Ameriki sta zopet ponesrečila dva Slovence. Blizo Biwabika v Minesotti je pri razstreljevanju ruda ubilo pet delavcev; mej temi sta bila Peter Šterk iz Poljan na Dolenskem in Jernej Mrak iz Novega mesta. — Pavel Primožič in Podgore nad Loko je v mestu La Salle padel po stopnjicah in se ubil. Zapustil je doma ženo in šestero otrok.

Postajališče v Preserji ni bilo odprto 1. julija, kakor je bilo pričakovati, ampak bode še le 22. jul. Nastale so bile zapreke radi ponočnih vlakov, a je sedaj tudi radi nočnih vlakov občini ugodeno. Ostajali bodo na postajališču vsi poštni in oba lokalna vlaka. S tem je konečno rešena prošnja občine Preserje koja se je vlekla skoraj 3 $\frac{1}{2}$ leta.

Bohinjska železnica. Politični ogled železnične črte od Jesenic do Gorice se vrši ta mesec. Dne 22. julija se zbere komisija v Gorici, dne 23. se pelje iz Gorice do Tolmina, dne 24. do Podbrda, kjer se prične komisijsko pregledovanje. Ta dan se vrši do Sv. Lucije, 25. do Gorice, kjer se drugi dan sklenc zapisnik. Komisijo bo vodil svetnik A. Fabiani.

Angleški častniki so obiskali postojinsko jamo. Bilo jih je s kadeti okoli 120, spremljalo jih je do 50 avstrijskih pomorskih častnikov. Na kolodvoru jih je pozdravil okrajni glavar vitez Laschan, skupen obed je bil ob 2. uri, ob 5. uri so se vrnil v Trst.

Jubilejno romanje v Lurd priredi posebni odbor na Dunaju. Odhod je določen na 20. avgusta z Dunaja. Potovanje bo trajalo 14 dni, štiri dni in štiri noči ostanejo romarji v Lurdu. Cene za vožnjo in osemdnevno hrano so določene naslednje: za I. razred 480, II. razred 360 in III. razred 230 kron. Oglasi se vsprejemajo do 20. julija. Natančnejša pojasni'a daje g. Jan. Ev. Wolf, kaplan v Schwechatu pri Dunaju.

V Davči „v Gozdu“ zgorel je hlev, v katerega je treščilo 5. t. m. Zgorelo je tudi dvoje goved, trije prešiči, troje ovac, tudi lepa vsota denarja, katerega je gospodar izkupil dan prej za živino. Tudi gospodar sam, bi se bil kmalu ponesrečil, ker vžgala se mu je obleka. Škode je nad 600 gld.

Ogenj. V Begunjah pri Cirknici je v sredo ob osmih zvečer začel goreti vz sena, ki je stal v šupi pri hiši Franca Juvančiča h. št. 74. K sreči je priteklo hitro nekaj ljudi, ki so voz pahnili na oesto, kjer je nastal velik ogenj, kakor bi kako poslopje gorelo, katerih tam okoli več stoji. Gasivcev je bilo dosti; posebno neustrašeno so gasili vojaki-Bošnjaki, katerih je v Begunjah sedaj nekaj nad dvajset. Delajo namreč kot pionirji na strelišču pri Bezuljaku, ker k letošnjim vojaškim vajam na Notranjsko pride tudi bosanski polk iz Gradca. Zažgala sta domača dva otroka, ki sta z ognjišča vzela gorečo trsko in šla kurit v šupo. Škode druge ni, le seno je zgorelo in voz se je obžgal.

Ponarejevalca denarjev. Mat. Kožar in Jurij Pirc iz Malenc, o katerih smo v 12. števil. poročali, da so ju prijeli radi sumnje ponarejevanja denarja, je sodišče oprostilo, ker se je s pričami dokazalo, da so bile ovadbe neresnične.

Drobtinice.

O lakoti v Indiji poročajo se uprav strašne stvari. Na vsch straneh se vidi mrtve in umirajoče gladu. Grozni so prizori, kako se bori tu sestradani stavec s smrtjo, ondi zopet otrok ali mladenič. Tihota vlada povsod. Ljudstvo posedeva v gruclah in kadar se zgrudi kdo, pusti se ga, da izdahne. Živeči, umirajoči, mrtvi, vsi so skupaj. Ob mrtvih čakajo živeči smrti. Bogataši tem revežem ne pomagajo več. Umirajoči gladu se dobe pred vrati bogatih mohamedancev in višjih Hindu. Lačni psi in šakali žro mrtva trupla. In od lakote umirajoči ljudje zro te prizore in vedo, da se z njimi isto zgodi. Od mrtvecev se širi strašen smrad. Misijonarji olajšujejo bedo, kolikor morejo, a storili bi še več, da bi imeli sredstev. — Angleška seveda nima časa, da bi varovala svoje podložnike pred lakotjo, ona si mora podjarmljati nove narode, da i njim donese sadove svoje kulture.

Ladija „Marija Terezija“ je odšla z okroglo 500 možmi iz Pulja dne 23. junija zjutraj ob 5. uri proti Kini, kamor dospe v kacin sedmih tednih. Ondi je že ladija „Zenta“ z 250 možmi; akoravno bo tam blizu 800 mož, vendar ni odšel z ladijo noben duhovnik. Zares, neodpušljivo je, da naša „katoliška Avstrija“ pusti naše dobre Dalmatince v takih razmerah, in morda za dolgo časa, brez duhovske pomoči.

Kitajski zid. Pariški »Figaro« pripoveduje, kako so si Francozi l. 1860. osvojili Peking. Zid je bil na nekem kraju precej razrušen, a na zidu so mirno stali vojaki s topovi. Francoski stotnik Comte in njegov tovariš stavita, da prideta na zid. To sta tudi storila, a se jako začudila, ko na zidu najdeta lesene topove in vojaška strašila. Od tedaj so se Kitajci tudi prepričali, da so uliti topovi boljši od lesenih.

Koliko je Slovencev v Ameriki. V Zjedinenih državah je približno okolu 80.000 Slovencev in 50 slovenskih duhovnikov. Največji slovenski naselbini sta Joliet in Cleveland. V Clevelandu je 3500 Slovencev. V Calumetu jih je 2000, v Pennsylvaniji pa 5000.

Slovenca novomašnika v Ameriki. V nedeljo, dne 10. junija sta obhajala v Združenih državah dva Slovenca sv. novo mašo. Prvi izmed njih je č. gospod Frančišek Rant, doma iz Češnjice pri Škofji Loki na Gorenjskem. Obiskoval je semenišče v S. Paul, Minn., ter bil posvečen v mašnika 9. junija ravno tam. Prvo sv. mašo je obhajal v cerkvi sv. Neže v St. Paulu, kjer župniku je č. g. I. M. Solnce in kjer je preje toliko let deloval sedanji mil. gosp. škof v Cloudu, Minn. Jakob Trobec. — Drugi novomašnik pa je č. g. Jurij Šolar, O. S. B., reda oo. benediktincev, čegar redovniško ime je pater Venceslaus. Doma je iz Sevške doline nad Škofjo Loko na Gorenjskem. S prejšnjim novomašnikom sta bila dolgo časa sošolca na ljubljanski nižji gimnaziji pod profesorjem Josip Jenkom. V Ameriko sta prišla skupaj z rajnim mil. g. opatom Bernardom Ločnikarjem leta 1892. Pater Venceslaus je obhajal prvo sv. mašo v Whitney, Pa., blizu samostana benediktincev v St. Vincent. V omenjenem kraju je že nekaj let pomagal nemškemu župniku poučevati mladino ter je pridigoval za Slovence in Slovake. Obema č. g. novomašnikoma želimo obilo sreče v izvrševanju svojega težavnega stanu.

Kuga. Na daljnem izhodu v južnem delu Azije v bogati Indiji se je pojavila grozna sovražnica človeškega življenja, strašna kuga, ki se vedno bolj razširja. Poročila iz mesta Simla so naravnost pretresljiva. Umrljivost presega baje že vse meje. Mrliči leže nepogrebene ob cestah in po polju. Pod drevesi leže cele družbe ljudij, eni so mrtvi, drugi umirajo, tretji se bolni zvijajo. Nikdo ne izvršuje telesnega dela usmiljenja, nikdo ne pokapa mrličev, beloglavi jastrebi in podivjani psi žró trupla mrtvih. Taka strašna poročila dohajajo iz Indije v Evropo. V Trstu, Reki in drugih pomorskih mestih je zato proglašena kvarentena, to se pravi: vsako došlo ladjo ustavijo na morju daleč od mesta ter vse potnike sedem dni opazujejo in preiskujejo, še le po preteku tega časa,

če se ni na nji nič sumljivega opazilo, sme ladija pripluti do mesta.

Nova knjiga za mladino. Ravnokar je izdala »Katoliška bukvarna« nadaljni zvezek naše povestne zbirke za mladino pod naslovom »Maron«, krščanski deček z Libanona. Spisal A. v B. Knjiga ima štiri podobe, 63 strani v 12°. Cena 40 vinarjev, kartonirano 60 vinarjev. Povestna zbirka, katero sedaj izdaja »Katoliška Bukvarna«, je biser šolskim knjižnicam, pripravna pa tudi kot darilo pridnim učencem in učenkam. Ker se bliža šolsko leto svojemu sklepu, opozarjamo istodobno na poprej izdane snopiče: »Marijina otroka.« »Ljubite svoje sovražnike.« Cene so jima iste, kakor zgoraj navedeni povesti »Maron«.

V 16. urah iz Bordeaux-a v Liverpool je preletel, kakor poroča »New-York-Herald« 10. julija golob, katerega so zjutraj ob pol 4. uri izpustili iz golobnjaka. Preletel je torej v 16. urah 585 milj. česar dosedaj še noben golob ni dosegel.

Za smeh in kratek čas.

(Pred sodiščem.) Sodnik: »Vi ste kupili steklenico vina, pa ste plačali s ponarejenim denarjem!« — Zatoženec: »Je že res; pa vino je bilo tudi ponarejeno!«

(Pred sodiščem.) Sodnik: »Vi priznate, da je bilo čisto temno, ko ste dobili zaušnico. Kako morete reči, da vam jo je dal vaš mojster?« — Pomočnik: »Meni se je tako znana zdela!«

(Pred sodiščem.) Sodnik: »S čim se morete zagovarjati?« — Zatoženec: »S tem, da že kot majhen pobá nisem bil nič vreden!«

(Ob kratkem.) Neki kmetič je po krivem prisegel. Preiskovalni sodnik pride v dotično vas, da bi ga še enkrat zaslišal. Ko ravno zajutrkava v bližnji gostili, pride kmet k njemu ter pravi: »Gospod sodnik, narediva ob kratkem! Jaz svojo krivo prisego prekličem, in stvar je pri kraji!«

(Vhajjen.) »Zakaj se tako kisló držiš, Jožko?« — »Zato, ker se nihče ne zmeni zame, ... še natepsti me niso hoteli »na žeganji!«

(Pri skušnji.) Profesor: »... Mislite si, da pijete kozarec vode...« — Dijak: »Oh, gospod profesor, tega si sploh ne morem misliti!«

Uganke.

Besedni uganki.

I.

Čim bolj je rdeče, tem slabše je. Kaj je to?

II.

Prijazna lučca sveti se v temini
Nešteto vidim jih po gori, po dolini.
Še lepša luč zmot teme razsvetli,
Če pri besedi prvi prve črke ni.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Denarni promet za leto 1899.

Sprejemki				Izdatki					
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h
Račun opravičnih deležev: Vplačila	458	—	916	—	Račun opravičnih deležev: Vrnjeni deleži	12	—	24	—
» hranilnih vlog: Vloge	1,779.187	87	3,558.375	74	» hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge	1,076.959	60	2,153.919	20
» posojil: Vrnena posojila	175.052	98 ¹ / ₂	350.105	97	» posojil: Izplačana posojila	534.374	67	1,068.749	34
» tekočih posojil: Vrnena posojila	213.033	15	426.066	30	» tekočih posojil: Izplačana posojila v tekočem računu	391.807	11	783.614	22
» tekoči: Vloge in vzdigneni naložen denar	2,129.011	27 ¹ / ₂	4,258.022	55	» tekoči: Vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih	2,088.936	38 ¹ / ₂	4,177.872	77
» efektov: Prodani efekti	25.000	—	50.000	—	» efektov: Nakupljeni efekti	175.897	—	351.794	—
» menic: Plačila	42.952	23	85.904	46	» menic: Eskomptovane menice	73.250	41	146.500	82
» nepremičnin: Sprejemki	7.542	23	15.084	46	» nepremičnin: Nakupnina in investicijski stroški	97.259	57	194.519	14
» pro diversi: Razni sprejemki	1.102	62	2.205	24	» pro diversi: Razna izplačila	1.830	24	3.660	48
» pristopnine: Vplačila	114	50	229	—	» pristopnine: Vrnena pristopnina	—	50	1	—
» inventarja: Prodali za	2	50	5	—	» inventarja: Nakup inventarja	2.747	16	5.494	32
» posojilnih obresti: Plačila	42.933	41	85.866	82	» obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti posojilnih obresti: Vrnene obresti	10.417	74 ¹ / ₂	20.835	49
» obresti tekočih posojil: Plačila	33.534	30	67.068	60	» obresti tekočih posojil: Vrnene obresti tekočih obresti: Izplačane obresti	190	41	380	82
» tekočih obresti: Prejete obresti od naloženega denarja	17.245	69 ¹ / ₂	34.491	39	» obresti tekočih posojil: Vrnene obresti tekočih obresti: Povrnene obresti	1.224	93	2.449	86
» efektnih obresti: Prejete obresti	5.777	37	11.554	74	» efektov: Povrnene obresti	57	36	114	72
» zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti	394	29	788	58	» meničnih obresti: Povrnene obresti	2.315	63	4.631	26
» meničnih obresti: Prejete obresti	1.229	18	2.458	36	» davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	17	36	34	72
» upravnega prispevka: Prejemki	2.373	39	4.746	78	» dividend: Izplačane dividende	863	35	1.726	70
Gotovina v blagajni začetkom leta 1899	3.893	07	7.786	14	» razpoložnega zaklada: Dano darilo	125	—	250	—
					» upravnih stroškov: Izdatki	50	—	100	—
					Gotovina v blagajni koncem leta 1899	8.946	82 ¹ / ₂	17.893	65
						13.554	81	27.109	62
	4.480.838	06 ¹ / ₂	8.961.676	13		4.480.838	06 ¹ / ₂	8.961.676	13

Sprejemki gld. 4.476.944 99¹/₂, K 8.953.889 99

Izdatki » 4.467.283 25¹/₂, » 8.934.566 51

gld. 8.944 228 55 K 17.888 456 50

Vložitih knjižic je bilo koncem leta 1899. 2967 v skupni vrednosti 4.642.543 80 Kron.

Račun zgube in dobička.

615 — (11)

St. 14

Debet				Kredit					
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h
Račun posojilnih obresti	408	10	816	20	Račun posojilnih obresti	47.462	81	94.925	62
„ obresti tekočih posojil	2.562	02	5.124	04	„ obresti tekočih posojil	33.986	79	67.973	58
„ tekočih obresti:					„ tekočih obresti (od naloženega denarja)	18.247	58 ¹ / ₂	36.495	17
izplačanih gld. 57-36					„ meničnih obresti	901	86	1.803	72
kapitaliz. 192-86					„ efektnih obresti	6.107	05	12.214	10
K 114-72					„ zamudnih obresti	394	29	788	58
385-72	250	22	500	44	„ upravnega prispevka	2.373	39	4.746	78
„ obresti hramnih vlog:					„ pristopnine	114	—	228	—
izplačanih gld. 10.417-74 ¹ / ₂ , K 20.835-49					„ nepremičnin	157	82	315	64
kapit.liz. „ 78.199-58 „ 156.399-16	88.617	32 ¹ / ₂	177.234	65					
„ efektov (kurzna razlika)	2.937	70	5.815	40					
„ inventarja, odpis	171	53	343	06					
„ davkov in pristojbin	863	35	1.726	70					
„ upravnih stroškov	8-946	82 ¹ / ₂	17.893	65					
„ bilance: Čisti dobiček	5-018	52 ¹ / ₂	10.037	65					
	109.745	59 ¹ / ₂	219.491	19		109.745	59 ¹ / ₂	219.491	19

Račun bilance dne 31. decembra 1899.

Debet				Kredit					
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h
Račun posojila	1.016.796	99 ¹ / ₂	2.033.593	99	Račun glavnih deležev	2.000	—	4.000	—
„ tekočih posojil	715.739	34	1.431.478	68	„ opravičnih deležev	1.820	—	3.640	—
„ tekoči naloženega denarja	293.388	—	566.776	—	„ hranilnih vlog:				
menj c	30.298	18	60.596	32	Stanje gld. 2.243.072-32				
efektov	176.913	40	353.826	80	K 4.486.144-64				
nepremičnine	98.291	45	186.582	90	Kapital.				
pro diverzi	727	62	1.455	24	obresti „ 78.199-58 „ 156.399-16	2.321.271	90	4.642.543	80
inventarja	3.254	—	6.508	—	„ tekoči	6.955	13	13.910	26
posojilnih obresti	7.290	54	14.581	08	„ posojilnih obresti	5.974	40	11.948	80
obresti tekočih posojil	390	16	780	32	„ obresti tekočih posojil	983	64	1.967	28
efektnih obresti	3.243	61	6.487	22	„ meničnih obresti	309	96	619	92
blagajne	13.554	81	27.109	62	„ dividend	30	—	60	—
					„ rezerv. zakada gld. 1249-15				
					K 2498-30				
					„ razpolož. zaklada „ 4651-71 ¹ / ₂ „ 9303.43				
					„ poseb. rezerve				
					za zgube „ 4623-68 ¹ / ₂ „ 9247-37	10.524	55	21.049	10
					„ zgube in dobička	5.018	52 ¹ / ₂	10.037	05
	2.354.888	10 ¹ / ₂	4.709.776	21		2.354.888	10 ¹ / ₂	4.709.776	21

V LJUBLJANI, dne 20. junija 1900.

Za načelstvo:

Dr. Ivan Šusteršič l. r. načeloik.

 Karol Kauschegg l. r. Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Gregor Šlibar l. r. Josip Jarc l. r. Matija Kolar l. r.
 Dr. Viljem Schweitzer l. r. Dr. Aleš Ušenčnik l. r. Frančišek Birk l. r. Ivan Kregar l. r.

Za nadzorstvo:

Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Rok Merčun l. r. Alojzij Stroj l. r. Ivan Dogan l. r.

Domoljub 1900

Stran 285

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kislj 505 20—12

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsti sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost. Telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 107 (20-9)

Cena steklenici 1. glid 25 kr., po pošti 20 kr. več za savijanje.

Prosimo, da se vedno ravnate po zahtevi Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z zvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamenje, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Duna, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1. Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

(17-7)

Največji izbor.

Skrbno izdelovani.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch.

tovarna delnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Davnej potrjeno djetet., kosmet. sredstvo (umazanje) za krepanje in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste.)

Turisti, kolesarji in jezdecji uspešno rabijo ta fluid za krepanje in poživljanje po daljnih turah. 76 8-1 g

Cena: cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Posojilnica v Radovljici

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, kojega ista sam za vložnike plačuje.

Dne 30. aprila t. l. znašajo hranilne vloge K 924.769-83

Dana posojila „ 789.304-88

Pri denarnih zavodih naloženo „ 155.286-83

Garancijski fond čez „ 60.000—

Hranilne knjižice tujih zavodov sprejemajo se kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretiralo. 57 8-3

Zobozdravnik

med. dr. Rado Frlan

93 2-2 otvori dne 8. julija t. l.

zobozdravniški atelier
v Špitalskih ulicah št. 7.

Izdeluje vsa tehnična dela v kaučuku, celuloidu, zlatu in platini. Pred vsem drugim je izvežban v delu z zlatimi kronami in sponami, katere nadomeščajo vsako zobovje s pločo. V operacijskem zobozdravništvu se peča z vsemi vrstami plomb, po sistemu dvornega zobozdravnika Jenkinsa.

Ordinuje od 9.—6. ure; ob nedeljah in praznikih od 9.—1 ure. — Za revne brezplačno ruvanje zob od 8.—9. ure zjutraj, za tovarniške delavce od 6.—7. ure zvečer.

Ljubljana, dne 30. junija 1900.

POZOR!

Andrej Pollak, J. Šajovitzza nasl.,
trgovina s špecerijskim blagom pri „črnem psu“ v
Gradcu, Annenstrasse 46

uljudno naznanja, da prodaja izvrstne snovi za domačo pijačo z jabolčnim, hruškovim in vinski okusom (belo-rudeče in muškatalno-vinskim okusom.)

Snovi so: I. vrsta po 8 glid., II. po 7 glid in III. po 6 glid. Snovi z vinskim okusom vseh vrst so 1 glid. dražje. Pošilja snovi od 50 litrov naprej. Prašek za izboljšanje vina stane 40 in 60 kr; ovčji se najceneje zaračunijo.

Potem ima v zalogi 80% očetni cvet z aromatom. 1 kg. tega cveta zadostuje za 40—50 litrov dobrega jesiha ter stane le 75 kr. Nadalje prodaja sestave za rum in raznovrstna žganja. Za poskušnjo pošilja tudi v malih merah.

Pošilja le pod poštnim povzajem in ako se denar naprej pošlje, povsod pridane potrebna navodila v slovenskem jeziku ter tudi slovensko dopisuje. Opomni še, da so snovi vsake strupene primesi proste, pijača ne postane črna in je tem boljša, ako se delj časa hrani, kar se bode vsak naročnik sam prepričal.

S spoštovanjem se priporoča

Andrej Pollak.

598 2-1